

2017-ben a reformáció 500. évfordulójára emlékezve természetesnek véltük a protestantizmus erdélyi kialakulásának és egyházpolitikai központjainak dél-erdélyi színhelyein megemlékezni arról, hogyan és milyen eszközökkel vált a szellemiség és a hit formálójává az erdélyi reformáció. Emiatt nem tekinthető véletlenszerűnek az alvinci és nagyenyedi rendezvényt összekötő általános téma: *Az erdélyi reformáció, a misszió és felekezeti kapcsolatok tükrében. Európa és Erdély*. Az előadások úgy hangsúlyozták az erdélyi szellemi pezsgés regionális jelentőségét, hogy figyelembe vették azt európai távlatokat és felekezeti kapcsolatokat is.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Magyar Nemzeti Múzeum, a helyi egyházközségek és a gyulafehérvári Bod Péter Alapítvány segítségével megszervezett rendezénysorozat két, az erdélyi protestantizmus számára jelentősnek nevezhető kérdést érintett, amelyet 2017 tavaszán, majd 2017 őszén szerveztünk meg Gyulafehérváron és Alvincen. Az első színhelyen 2017. május 11–14. között *A reformáció erdélyi bölcsőhelyei* témát járták körül előadásaink az utóbbi 500 év protestáns egyház- és iskolatörténetéről.

E kötet a Nagyenyeden tartott őszi előadások egy részét is tartalmazza. A 2017. október 20–24. között szervezett konferencia: *Könyv, oktatás és reformáció. A protestáns oktatás századai* címmel a protestáns oktatás korszakait tekintette át. Neves magyar és külföldi szaktekintélyek előadásai emelték rendezvényünk színvonalát: többek közt Monok István, Buzogány Dezső, Kolumbán Vilmos, Jan Andrea Bernhard, Rácz Emese, Gudor Kund Botond, Hegyi Ádám, Verók Attila, Kovács Kálmán értékelték mindazt, amit a reformáció olvasmány- és iskolatörténete gazdagító tényezőként adott hozzá a Kárpát-medence szellemiség- és intézménytörténetéhez. A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium 17–18. századi szerepének értékelésével a *templom és iskola* paradigmatis erdélyi egységének ismertetésével próbáltunk a múltból merített jövőképet formálni nemzetünk szellemi megújításához. Az erdélyi reformáció a mindig megújuló (reformálódó) közösségeknek a megmaradás reményében megfogalmazott holnapba tekintő hitét és reménységét jelenti, szellemiségében és tudományában ezáltal is dinamikus tényező. A reformáció diktálta megújulást szeretnénk olvasóinkkal is ismertetni.

Gudor Kund Botond